

การพัฒนาแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อ ส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

THE DEVELOPMENT OF INSTRUCTIONAL MODEL BASED ON ART BASED LEARNING FOR ENHANCING CREATIVE WORK FOR UNDER GRADUATE STUDENTS

อดิยศ สรรคบุรานุรักษ์*

Atiyot Sankaburanurak*

มาเรียม นิลพันธุ์**

Maream Nilpan**

---

* นักศึกษาปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

* Ph.D. Candidate, Doctoral of Philosophy Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University.

* Email: ble_atiyot@hotmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และปริญญาเอก อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

** Assistant Professor, Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Silpakorn University.

** Email: maream_su@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและหาคุณภาพของการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน 2) หาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน 3) ทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นแบบคู่ขนาน กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนรายวิชาดนตรีและศิลปะจีน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และกลุ่มทดลองแบบคู่ขนาน ซึ่งได้มาจากรายวิชาของอาจารย์ผู้สอนที่เป็นอาสาสมัครในการทดลองแบบคู่ขนาน ทั้งหมด 3 รายวิชา ซึ่งเป็นนักศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้แก่ 1. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน จำนวน 30 คน 2. นักศึกษาทุกชั้นปีที่ ทุกคณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษกัมพูชาเป็นวิชาเลือกเสรี จำนวน 30 คน 3. นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ คู่มือการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ แผนการจัดการเรียนการสอน แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินความสามารถในงานสร้างสรรค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อรูปแบบที่พัฒนาขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent) และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ชื่อรูปแบบคือ "SILPA model" มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ การหาคุณภาพของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน มีเกณฑ์คุณภาพในระดับดี 2) หลังเรียนตามรูปแบบฯ กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและศิลปะจีนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) มีพัฒนาการในงานสร้างสรรค์สูงขึ้น 4) มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบฯ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก 5) ในการทดลองแบบคู่ขนานทั้ง 3 รายวิชา พบว่าหลังเรียนตามรูปแบบฯ นักศึกษามีความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงานในระดับดีและมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบฯ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบการสอน การสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน งานสร้างสรรค์

Abstract

This research study is aimed to 1) develop and evaluate the validity of the development of Art-Based instruction model 2) evaluate the efficiency of Art-Based instruction model 3) implement the model in convergent parallel mixed methods design. The subject were 30 second year undergraduate students in Teaching Chinese as a Foreign Language Students major who enrolled Music and Chinese Art course in the first semester of academic year 2016 by Purposive Sampling. The convergent parallel experiment group volunteered from 3 courses that taught by researcher. They were students from Faculty of Education, Silpakorn University: 30 fourth year students in Chinese teaching as foreign language major who enrolled Chinese in daily life course, 30 students from any majors who enrolled Thai boxing course as elective course and 30 students in Educational Technology major who enrolled creative digital photography. The research instruments consisted of Art Based instruction model to promote creative task model, teaching manual for model usage, lesson plans, comprehension achievement test, creative task ability evaluation form and questionnaire of satisfaction toward the model. Average, standardize variation, t-test dependent and content analysis were applied to analyze data. The results were that 1) The "SILPA model" was conducted which consisted of 5 aspects; principles, objectives, activities procedures, evaluation, and implementation condition. The model was validated by 9 experts in the good level 2) After learning with the model, the samples had higher comprehension significantly on the music and Chinese art than before learning with the model ($p < .05$) 3) The samples had higher progress on creative task production 4) The students' opinions toward the learning activities was at high level 5) From the parallel experiment, students' creativity ability on creative task production were at good level after learning with the model and students' opinions toward the learning activities was at high level as well.

Keywords: The Development of Instructional Model, Art Based Learning, Creative Work

บทนำ

งานด้านการศึกษาศิลปะและวัฒนธรรมนั้น คืองานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญาและทางจิตใจซึ่งเป็นทั้งต้นเหตุทั้งองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ของความเจริญด้านอื่นๆทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรารักษาและดำรงความเป็นไทยไว้ได้สืบไป (พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว: ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร 12 ตุลาคม 2513) การศึกษาเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิตที่ทุกคนต้องแสวงหาและเพิ่มพูนอยู่ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาตนเองครอบคลุมหน้าที่การงานตลอดจนความก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศ แต่ในสองทศวรรษที่ผ่านมาวงการศึกษทั้งในและต่างประเทศพบว่า การพัฒนาสติปัญญาทำได้ในขอบเขตที่จำกัดและยังไม่ถึงเป้าหมายสูงสุดที่ต้องการสำหรับประเทศไทยนั้นพบว่า คุณภาพการศึกษายังไม่ปรากฏผลเป็นที่น่าพึงพอใจ ผู้เรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรต่ำในมาตรฐานด้านผู้เรียนเกี่ยวกับการมีความรู้ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ (คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์มีวิจารณญาณ) มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรเพียงประมาณร้อยละ 12 และมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพียงร้อยละ 24 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่าด้วยเรื่องแผนการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตราที่ 22 ยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับการสร้างสรรค์งานศิลปะเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความคิดคำนึงและสติปัญญา ความสำเร็จในการทำงานจะช่วยให้เกิดความสบายใจ มีความสุขและเกิดความภาคภูมิใจซึ่งจะช่วยให้เด็กมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์และมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผลต่อบุคลิกภาพที่ดี คุณค่าของศิลปะมีความกว้างขวางและลึกซึ้ง นอกจากจะทำให้เด็กได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์แล้ว ศิลปะยังช่วยส่งเสริมและความสามารถศึกษาทางด้านอื่นๆอีกด้วย การเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างถาวรหากเด็กได้เรียนอย่างสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการใช้กิจกรรมทางศิลปะเข้าช่วย การแสดงออกอย่างสมบูรณ์ทางศิลปะจะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนรู้ (ทน เขตกัน, 2556, น.2) ในด้านความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณภาพที่มีในมนุษย์ทุกคน หากได้มีการส่งเสริมพัฒนาและนำไปใช้ให้เหมาะสมก็จะเกิดประโยชน์มหาศาล ดังนั้นหากประชากรในสังคมใดมีทรัพยากรบุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงและจำนวนมาก ก็ย่อมจะเป็นแรงขับให้สังคมนั้นพัฒนารุดหน้าอย่างรวดเร็ว คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นที่ต้องการยิ่งในทุกสังคมทุกหน่วยงาน (อารี รังสินนท์, 2532) การศึกษาเรื่องความคิดสร้างสรรค์ได้รับความสนใจและขยายการศึกษาวิจัยกันกว้างขวางมากขึ้น เพราะตระหนักถึงความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อการพัฒนางานทุกสาขารวมทั้งการพัฒนางาน พัฒนาบุคคลและอื่นๆ ซึ่งก็เป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของงานและของคน (อารี รังสินนท์, 2532, น.23) จากความสำคัญของศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับดนตรีและศิลปะจีน ที่เรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาพัฒนาการด้านความสามารถในงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาที่เรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน
5. เพื่อศึกษาผลของการนำรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ไปทดลองแบบคู่ขนาน

สมมติฐานการวิจัย

1. รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีคุณภาพอยู่ในระดับดี
2. หลังเรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจด้านดนตรีและศิลปะจีนสูงกว่าก่อนเรียน
3. หลังเรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับ ปริญญาตรีทำให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการในการสร้างสรรค์ชิ้นงานสูงขึ้น
4. หลังเรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีทำให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรูปแบบอยู่ในระดับมาก
5. ผลของการนำรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ไปทดลองแบบคู่ขนานอยู่ในระดับดี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

- 1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ชั้นปีที่ 2 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 57 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 476 382 ดนตรีและศิลปะจีน ภาคเรียนที่1 ปีการศึกษา 2559

2. กลุ่มทดลองแบบคู่ขนาน

- 2.1 นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 4 คนที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน จำนวน 30 คน
- 2.2 นักศึกษาปริญญาตรี ทุกชั้นปี ทุกคณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียนวิชารายวิชาที่ฟ้ามวยไทยเป็นวิชาเลือกเสรี จำนวน 30 คน
- 2.3 นักศึกษาปริญญาตรี ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 30 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

- 3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน
- 3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable)
  - 3.2.1 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและศิลปะจีน
  - 3.2.2 ความสามารถในการสร้างสรรค์งาน
  - 3.2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น

นิยามคำศัพท์

การทดลองแบบคู่ขนาน หมายถึง การเก็บข้อมูลวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างควบคู่ไปกับการเก็บข้อมูลวิจัยกับกลุ่มทดลองที่ได้มาจากรายวิชาที่อาจารย์ผู้สอนเป็นอาสาสมัครในการเก็บข้อมูล ซึ่งในการเก็บข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างของผู้วิจัยได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา 476 382 ดนตรีและศิลปะจีน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 และกลุ่มทดลองแบบคู่ขนานได้แก่ 1. นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 4 คนที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน จำนวน 30 คน 2. นักศึกษาปริญญาตรี ทุกชั้นปี ทุกคณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียนวิชารายวิชาที่พหุ มวยไทยเป็นวิชาเลือกเสรี จำนวน 30 คน 3. นักศึกษาปริญญาตรี ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 30 คน ซึ่งการทดลองแบบคู่ขนานจะดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างทุกประการ เพื่อเป็นการขยายผลการทดลองและเพื่อรับรองประสิทธิภาพของรูปแบบว่า รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนั้น สามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกรายวิชา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีการแบ่งเป็น 2 ประเภท

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 การศึกษาตามนโยบาย จุดหมายการจัดการศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิกลุ่มสาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์เป็นศาสตร์เกี่ยวกับศิลปะและจิตวิทยาการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ในด้านมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์โดยใช้แบบวิเคราะห์เอกสารจำนวน 1 ฉบับ

1.2 การศึกษาองค์ประกอบและรายละเอียดต่างๆของรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี เครื่องมือที่ใช้ในขั้นนี้ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์เอกสารจำนวน 1 ฉบับ สำหรับการวิเคราะห์ เอกสารแนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน การสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน การสอนสร้างสรรค์ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สำหรับสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้สอนศิลปะ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีดังนี้

2.1 ร่างรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แผนการจัดการเรียนการสอน แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินความสร้างสรรค์ชิ้นงาน แบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีขั้นตอน ในการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) การศึกษา ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) การพัฒนาและหาคุณภาพรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ กับนักศึกษาสาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ดนตรีและศิลปะจีน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2) การทดลองใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ กับนักศึกษาสาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ดนตรีและศิลปะจีน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) การประเมินและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ พร้อมทั้งนำรูปแบบการสอนไปทดลองแบบคู่ขนาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน โดยแจ้งความจำนงค์มาที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือ ขอความร่วมมือดังนี้

1. เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ด้านการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านเนื้อหาภาษาในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้วิจัยเป็นผู้นัดและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. บันทึกเสนอรองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในการเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งกำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 รายวิชา 476 382 ดนตรีและศิลปะจีน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดด้วยตนเอง มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำรูปแบบการสอนไปจัดการเรียนการสอนกับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ซึ่งกำลังเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 รายวิชา รายวิชา 476 382 ดนตรีและศิลปะจีน

2.2 ในการนำรูปแบบการสอนมาใช้จริง ผู้วิจัยชี้แจงหลักการ เหตุผลและประโยชน์ของการวิจัยให้กับนักศึกษาทราบ พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับนักศึกษาเกี่ยวกับแผนการจัดประสบการณ์ วิธีการเรียนการสอนเพื่อให้ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด

2.3 นำแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและศิลปะจีนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ โดยใช้เวลา 40 นาทีในการให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้น โดยการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้โดยใช้เวลาในการสอนจำนวน 8 สัปดาห์ ละ 3 ชั่วโมงรวมเป็น 24 ชั่วโมง ระหว่างสอนผู้วิจัยเก็บข้อมูลพัฒนาการในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยใช้แบบประเมินการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในระหว่างเก็บข้อมูลผู้วิจัยประสานงานกับกลุ่มการทดลองแบบคู่ขนาน เพื่อชี้แจงรายละเอียด หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอน การวัดประเมินผล และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้กับอาจารย์ผู้เป็นอาสาสมัครในการทดลองแบบคู่ขนาน ได้แก่ 1. รายวิชาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน 2. รายวิชากีฬามวยไทย และ 3. รายวิชาการถ่ายภาพดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์ โดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบทั้ง 3 รายวิชา จะดำเนินการนำรูปแบบไปใช้สอนและเก็บข้อมูลไปพร้อมกับผู้วิจัย

2.4 หลังจากดำเนินการทดลองสิ้นสุดลง ผู้วิจัยทดสอบประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและศิลปะจีนหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งสอบถามความพึงพอใจนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบและกลุ่มทดลองแบบคู่ขนานเก็บข้อมูลหลังเรียนด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

3. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อไป

การทดลองแบบคู่ขนาน

1. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือกับอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาดังต่อไปนี้

1.1 รายวิชาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ

1.2 รายวิชากีฬามวยไทย สาขาวิชาศาสตร์การกีฬา

1.3 รายวิชาการถ่ายภาพดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา

2. ชี้แจงรายละเอียดวัตถุประสงค์ หลักการ ขั้นตอน กระบวนการ การเชื่อมโยงการนำรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีไปใช้จริง พร้อมทั้งร่วมกันออกแบบแผนการสอนและกำหนดวันเวลาในการเก็บข้อมูล

3. บันทึกข้อความเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอหนังสือทดลองรูปแบบการสอนแบบคู่ขนาน

4. อาจารย์ผู้สอนที่เป็นอาสาสมัครในการทดลองแบบคู่ขนานนำรูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นไปใช้จริงโดยการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้โดยใช้เวลาในการสอน จำนวน 2 สัปดาห์ ละ 3 ชั่วโมงรวมเป็น 6 ชั่วโมง ระหว่างสอนอาจารย์ผู้เป็นอาสาสมัครเก็บข้อมูลการสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยใช้แบบประเมินงานสร้างสรรค์

5. หลังจากดำเนินการทดลองสิ้นสุดลง อาจารย์ผู้เป็นอาสาสมัครสอบถามความพึงพอใจ นักศึกษาที่มีต่อรูปแบบ

6. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำเสนอต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังนี้

1. คุณภาพของรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิเคราะห์คุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการสอน ด้านการวัดและประเมินและด้านศิลปะ จำนวน 9 คน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและศิลปะจีน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชานดนตรีและศิลปะ จีน โดยการหาค่าทีแบบไม่อิสระ (t-test dependent)

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ วิเคราะห์เนื้อหา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี เป็นงานวิจัยและพัฒนาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยมีการเก็บข้อมูลคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและสนับสนุนด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Embedded Design) (Creswell and Plano Clark, 2007, p.67) และการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research: R1) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและประเมินความต้องการจำเป็น (Analysis) การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนศิลปะและความสร้างสรรค์ของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในรายวิชานดนตรีและศิลปะจีน ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะและการสร้างสรรค์ในประเทศไทยและต่างประเทศ จุดเน้นในการพัฒนาผู้เรียนและแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามจุดเน้น วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานสร้างสรรค์

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development: D1) ออกแบบและพัฒนารูปแบบ (Design and Development) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ รวมทั้งเครื่องมือประกอบการใช้รูปแบบโดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน พบว่า รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวม มีความเหมาะสม/สอดคล้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.60) และคู่มือการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน (SILPA Model) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D.= 0.50) เมื่อพิจารณาแบบการสอนที่ใช้ศิลปะเป็นฐาน แยกเป็นรายข้อพบว่า การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการสอนมีความเหมาะสม/สอดคล้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.15) องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอน(แต่ละองค์ประกอบ) ได้แก่ องค์ประกอบด้านหลักการและวัตถุประสงค์ มีความเหมาะสม/สอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D.= 0.00) องค์ประกอบด้านกระบวนการ มีความเหมาะสม/สอดคล้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.06) และองค์ประกอบด้านเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้มีความเหมาะสม/สอดคล้อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.00)

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R₁) นำรูปแบบไปใช้ (Implementation: I) การทดลองใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานกับนักศึกษาปีที่ 2 รหัส 58 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาดนตรีและศิลปะจีน จำนวน 30 คน ใช้แบบแผนการทดลองแบบ The One Group Pretest-Posttest Design โดยทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและศิลปะจีนก่อนและหลังเรียน ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการของรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน ประเมินพัฒนาการความสามารถในงานสร้างสรรค์และสอบถามพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D₂) ประเมินผล (Evaluation: E) ประเมินประสิทธิภาพ ของรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจของนักศึกษาเกี่ยวกับดนตรีและศิลปะจีน ที่เรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียน 2) ศึกษาพัฒนาการด้านความสามารถในงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาที่เรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลังใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน 4) ศึกษาผลของการนำรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ไปทดลองแบบคู่ขนาน ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้สมบูรณ์และนำไปทดลองแบบคู่ขนาน (Parallel) โดยอาจารย์ผู้เป็นอาสาสมัคร จำนวน 3 คน นำรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ไปใช้ในรายวิชาดังต่อไปนี้ 1. รายวิชาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ 2. รายวิชากีฬามวยไทย สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา และ 3.รายวิชาการถ่ายภาพดิจิทัลเชิงสร้างสรรค์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนารูปแบบการสอน โดยผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการจัดระบบการเรียนการสอน โดยประยุกต์ใช้ ADDIE Model ตามแนวคิดของ เควิน ครูส (Kevin Kruse) และรูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนเชิงระบบของ ดิกค์ แคเรีย และแคเรีย (Dick Carey and Carey, 1990) ร่วมกับกรอบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และแนวคิดการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน (Art based learning) นำรูปแบบการสอนฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 9 คนตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการสอนและนำไป ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ สรุปได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาและหาคุณภาพของการพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีพบว่า รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์มีชื่อว่า "SILPA Model" มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จ โดยมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นการกระตุ้นความสนใจผู้เรียน (Stimulate Creative Thinking: S) ด้วยผลงานศิลปะ เป็นการนำศิลปะเป็นสื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการเชื่อมโยงทางความคิดกับเนื้อหาในรายวิชาได้ ขั้นที่ 2 ขั้นนำเข้าสู่แนวคิดการสร้างสรรค์งาน (Introducing Creative Work Concept: I) เป็นการแนะนำให้รู้จักกับ แนวความคิด ในการสร้างสรรค์งาน 2.1 ขั้นนำสู่มนต์คำ (Content) เป็นการให้ความรู้ เนื้อหาสาระที่สำคัญของรายวิชา 2.2 ขั้นสาธิตและยกตัวอย่าง (Demonstration) เป็นขั้นให้ประสบการณ์ทางศิลปะ สร้างสรรค์ (Experience) ยกตัวอย่างชิ้นงาน best practice เป็นการนำทางความคิดริเริ่ม อาจมีศิลปิน นักออกแบบหรือผู้เชี่ยวชาญร่วมให้ข้อมูล แนวคิด ขั้นที่ 3 ขั้นเรียนรู้ โดยการปฏิบัติ (Learning by Doing: L) 3.1 ขั้นสืบเสาะหาข้อมูล (Inquiry) ในการสร้างชิ้นงานเปิดโอกาสให้ผู้เรียนระดมความคิดร่วมกัน 3.2 ขั้นปฏิบัติการ (Doing) เป็นขั้นสร้างสรรค์ชิ้นงานผ่านศิลปะ (Making) ขั้นที่ 4 ขั้นนำเสนอผลงาน (Presenting Creative Work: P) เป็นการนำเสนอแนวคิดและวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินและสะท้อนผล (Assessing and Reflecting: A) เป็นขั้นตอนการประเมินและสะท้อนผลให้เห็นถึง ความรู้ การสร้างสรรค์ และการชื่นชมในคุณค่าของศิลปะรายละเอียดของรูปแบบดังแผนภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2. ประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับ นักศึกษาปริญญาตรีพบว่า หลังเรียนนักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและศิลปะจีนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีพัฒนาการด้านความสามารถในงานสร้างสรรค์สูงขึ้น นักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และผลการทดลองแบบคู่ขนาน (Parallel) การใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์กับรายวิชาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน รายวิชาการถ่ายภาพ ดิจิตอลเชิงสร้างสรรค์และรายวิชากีฬามวยไทย พบว่าหลังเรียนนักศึกษาในกลุ่มทดลองแบบคู่ขนาน ทั้ง 3 กลุ่ม มีความสามารถในงานสร้างสรรค์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสามารถในงานสร้างสรรค์อยู่ในระดับดี และนักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนโดยใช้ ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี (SILPA Model) ที่พัฒนาขึ้นนี้ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คนพบว่า รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับ ปริญญาตรี (SILPA Model) มีคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการนำไปใช้ ในการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสม และครอบคลุมตามความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้าง ความสามารถในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน สำหรับนักศึกษปริญญาตรี โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.55 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการสอนโดยใช้ ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (SILPA Model) มีการพัฒนาขึ้น อย่างเป็นระบบสอดคล้องกับแนวคิดของจอยซ์และเวลล์ (Joyce and Weil, 1996, p.13) ที่ว่า การพัฒนารูปแบบ การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพแบบแผนของการสอนหรือ กิจกรรมต้องแสดงความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อ ส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (SILPA Model) จึงมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี

2. ผลจากการประเมินนักศึกษากลุ่มตัวอย่างในการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อ ส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (SILPA Model) ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ดนตรีและศิลปะจีน พบว่าหลังเรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (SILPA Model) นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับดนตรีและศิลปะจีน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 นักศึกษาสามารถ คิดได้อย่างอิสระ ทำให้เกิดการกระตุ้นการเรียนรู้ของนักศึกษาทำให้ผู้เรียนเกิดการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ด้วยตนเองและมีพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ในระดับที่ดีที่มีคะแนนสูงขึ้นเป็นระยะ ชิ้นสร้างสรรค์ งานศิลปะจึงเป็นการให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริง โดยผลงานที่นักศึกษาสร้างสรรค์ขึ้นจะมีลักษณะเป็น งานกลุ่ม ก่อให้เกิดการระดมความคิด เปิดโอกาสให้ทุกคนในกลุ่มแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ฝึกการยอมรับ ความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถสรุปความคิดรวบยอดจากเนื้อหาที่เรียนและสร้างเป็นผลงานศิลปะได้ สามารถอธิบายกระบวนการแนวคิดได้ ในขั้นสรุปผลนักศึกษาเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัย กับกลุ่มเพื่อนที่นำเสนอได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักศึกษาสามารถนำเสนองาน สร้างสรรค์ได้ถูกต้องตามรูปแบบของชิ้นงานนำไปสู่การคิดค้นและนวัตกรรม Creativity และสอดคล้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับ Artful Thinking (Project Zero) และ “Artful Learning” ที่เน้นการพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนา กระบวนการเชื่อมโยงความคิดเพื่อส่งเสริมให้เกิดการคิดอย่างมีเหตุผลและทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง (Constructivism) เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในตัวของ นักศึกษาที่เน้นวิธีการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถคิดไตร่ตรองได้อย่างสร้างสรรค์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณสามารถพึ่งพาตนเองได้รู้จักร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

3. รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี (SILPA Model) พบว่า นักศึกษามีพัฒนาการทางการสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานข้อ 3 ทั้งนี้ในภาพรวมพบว่าพัฒนาการในการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่สูงขึ้น ดังชิ้นงานสร้างสรรค์ที่ 1 นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 9.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 งานสร้างสรรค์ที่ 2 นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 10.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.19 งานสร้างสรรค์ที่ 3 นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 10.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.19 และงานสร้างสรรค์ที่ 4 นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 11.6 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 สามารถสรุปได้ว่ารูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีพัฒนาการในการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่สูงขึ้น

4. หลังเรียนด้วยรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี (SILPA Model) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยอมรับสมมติฐานการวิจัยข้อ 4 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้งด้านรูปแบบการสอน ด้านเนื้อหาที่มีความพึงพอใจมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (SILPA Model) ได้มีการนำตัวอย่างผลงานศิลปะที่มีความหลากหลายในการสร้างแรงบันดาลใจในการสร้างงานศิลปะแก่นักศึกษาซึ่งสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดที่มาจากแนวคิดทางการศึกษาของ John Dewey (1993) ที่เป็นผู้เสนอแนวความคิดเรื่องการเรียนรู้ด้วยกรลงมือหรือ "Learning by Doing" ซึ่งเป็นแนวคิดที่แพร่หลายและเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเป็นการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง

5. ผลการทดลองรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี (SILPA Model) แบบคู่ขนาน พบว่า นักศึกษากลุ่มที่ทดลองแบบคู่ขนาน ได้แก่ 1. นักศึกษาปริญญาตรี สาขาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 4 คนที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน จำนวน 30 คน 2. นักศึกษาปริญญาตรี ทุกชั้นปี ทุกคณะวิชาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือกเสรี จำนวน 30 คน 3. นักศึกษาปริญญาตรี ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการถ่ายภาพดิจิทัลเพื่อสร้างสรรค์ ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 30 คน ที่เรียนตามรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (SILPA Model) หลังเรียนนักศึกษามีความเข้าใจในรายวิชาสูงกว่าก่อนเรียน มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับดีและมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐานเพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี (SILPA Model) ที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบโดยอาศัยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

ข้อเสนอแนะการทำการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี เกี่ยวกับกิจกรรมในรายวิชาอื่นๆ เพื่อศึกษาพัฒนาการของความสามารถในงานสร้างสรรค์และกระบวนการความคิดสร้างสรรค์

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อการนิเทศติดตามผลและประเมินผลการใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

3. ควรมีการศึกษาและพัฒนาแบบการสอนโดยใช้ศิลปะเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมงานสร้างสรรค์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ให้แก่กลุ่มประชากรอื่นๆ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชน กลุ่มนักเรียน และกลุ่มเด็กปฐมวัย ที่มีวัยแตกต่างกัน โดยต้องประยุกต์ขั้นตอนในรูปแบบให้สะดวกต่อการปฏิบัติงานสร้างสรรค์

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. (12 ตุลาคม 2513), *พระราชดำรัสเนื่องในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร*. สืบค้นวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2558, จาก <http://rtafa.ac.th/edu/kingspeech.html>
- ทน เขตกัน. (2556). *เทคนิคสอนศิลปะอย่างสร้างสรรค์โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: อารักษ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*. สืบค้นวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2558, จาก <http://www.mua.go.th/users/tgf-hed/>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *รายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2551-2552*. กรุงเทพฯ: 2552.
- อารี รังสินนท์. (2532). *ความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- Artful Learning. สืบค้นวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2558, จาก <http://wdmcs.org/schools/hillside/Artful-learning-Approach-home/hillside-elementary/artful-learning-in-action/artful-learning-approach>
- Creswell, J.W. & Plano Clark, V. (2007). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Dewey, J. (1993). *How We Think*. Boston: D.C. Heath.
- Dick., W. & Caray, L. (1990). *The Systematic Design of Instruction ,Third Edition ,Harper Collin*.
- Joyce, B., Weil, M., and Calhoun, E. (2009). *Models of Teaching*. (5th ed.) Boston: Allyn & Bacon.